

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/214/2017
Identifikačné číslo spisu: 8016897694
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8016897694.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne N. M., narodenej XX. X. XXXX, bývajúcej v O., A., proti žalovanému T. M., narodenému XX. X. XXXX, bývajúcemu v E., O., v dovolacom konaní zastúpenému JUDr. Františkom Komkom, advokátom so sídlom v Prešove, Hlavná 27, o zrušenie vecného bremena, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 10C/178/2011, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 27. apríla 2017 sp. zn. 6Co/94/2016, 6Co/95/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov rozsudkom zo 7. októbra 2015 sp. zn. 10C/178/2011 zrušil žalovanému právo doživotného bezplatného užívania bytu č. X na 1. poschodí bytového domu číslo súpisné XXXX v O. na ulici A., zapísaného na LV č. XXXX v k. ú. O., ktorý je vedený na Úrade geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky. Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému primeranú náhradu za zrušenie vecného bremena v sume 12.275,23 eura, v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku a rozhodol o náhrade trov konania. V rozhodnutí uviedol, že vo vzťahu medzi účastníkmi došlo k zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zrušiť vecné bremeno žalovaného spočívajúce v práve doživotného bezplatného užívania predmetného bytu podľa § 151p ods. 3 Občianskeho zákonníka. Pri rozsahu primeranej náhrady vychádzal zo znaleckého posudku č. 12/2014 znalca Ing. Milana Gardoša, ktorý stanovil jeho výšku sumou 12.275,23 eur. K návrhu žalobkyne zaplatiť peňažné plnenie v splátkach z dôvodu, že jej príjem je minimálny a nemá preto finančné prostriedky vyplatiť žalovaného v súdom určenej lehote uviedol, že je možné priznať právo na zaplatenie takejto náhrady v splátkach. Dospel však k záveru, že žalobkyňou navrhnutá výška splátky v sume 15 eur je z hľadiska reálneho splatenia náhrady žalovanému, neprijateľná (priznaná náhrada by v takomto prípade bola splácaná 66 rokov). Žalobkyni preto nepovolil náhradu zaplatiť v splátkach. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 150 ods. 1 O. s. p.

2. Krajský súd v Prešove rozsudkom z 27. apríla 2017 sp. zn. 6Co/94/2016, 6Co/95/2016 na odvolanie žalobkyne potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej a vo výroku o splatnosti ho zmenil tak, že žalobkyni povolil zaplatiť žalovanému sumu 12.275,23 eur v mesačných splátkach po 200 eur splatných vždy do 25. dňa v mesiaci. Zároveň rozhodol o náhrade trov konania. Pokiaľ ide o výrok týkajúci sa lehoty na plnenie uviedol, že ak súd dospeje k záveru, podľa ktorého je namieste určiť na plnenie dlhšiu lehotu alebo povoliť plnenie v splátkach, musí byť takéto rozhodnutie podložené náležitým zistením potrebných skutočností, ktoré presvedčivo odôvodňujú takýto záver. Takýmito skutočnosťami sú predovšetkým povaha prejednávanej veci, výška priznaného nároku a osobné pomery povinného účastníka. Dospel k záveru, že v danej veci vzhľadom na výšku náhrady, ktorú má žalobkyňa žalovanému zaplatiť a na jej sociálnu a majetkovú situáciu, je dôvodné uložiť plnenie v splátkach. Vychádzal zo zistenia, že mesačný hrubý príjem žalobkyne je 478 eur a že iný príjem z pracovnej, prípadne inej činnosti nebol zistený. Hoci je vlastníčkou bytu nadobudnutého darovaním, tento byt predstavuje obydlie pre ňu a jej najbližšiu rodinu a teda slúži na uspokojovanie ich základných potrieb. Nemožno preto od žalobkyne spravodlivo žiadať, aby túto nehnuteľnosť použila na zaplatenie dlhu. Keďže žalobkyňa nie je vlastníčkou ani iného hodnotnejšieho majetku, v tejto časti zmenil rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 C. s. p. a umožnil jej plniť v splátkach po 200 eur mesačne až do úplného vyrovnania dlhu.

3. Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal včas dovolanie žalovaný do výroku, ktorým krajský súd uložil žalobkyni povinnosť plniť istinu v splátkach. Uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Z hľadiska prípustnosti dovolania citoval ustanovenie § 421 ods. 1 C. s. p. V prvom rade namietal, že odvolací súd v rozsudku označil v súvislosti s lehotou na plnenie ustanovenie § 228 ods. 3 C. s. p., ktoré má úplne iný procesnoprávny obsah. Možnosť v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu na plnenie upravuje ustanovenie § 232 ods. 3 C. s. p. Hoci zákonodarca tu vyjadril len možnosť (nie povinnosť) súdu takýmto spôsobom postupovať, v prípade povolenia splátok, by vo výroku nemala chýbať i tzv. doložka cross default, ktorá znamená, že nezaplatením jednej splátky sa stáva splatným celý dlh. V danom prípade takáto doložka vo výroku rozsudku odvolacieho súdu absentuje. Ďalej uviedol, že podľa judikatúry (R V/1968) hľadiskami pre úvahu súdu, či má povinnosť priznať dlžníkovi výhodu splátok, je najmä výška priznaného plnenia, platobná schopnosť dlžníka a aj v konaní prejavovaná snaha o plnenie záväzku. Pokiaľ ide o platobnú schopnosť žalobkyne, ktorá je jeho dcérou, poukázal na opakované prevody bytu darovacími zmluvami medzi žalobkyňou a jej matkou J. M. (bývalá manželka žalovaného), ktoré svedčia o tom, že išlo o sofistikované špekulácie za účelom zbaviť sa svojho majetku a dosiahnuť stav insolventnosti. Momentálne žalobkyňa je vlastníčkou hodnotného trojizbového bytu. Navyše, nič jej nebráni získať finančné prostriedky od svojej matky, s ktorou žije v spoločnej domácnosti a ktorá je vysoko solventná (matke zaplatil sumu 14.326,99 eur v rámci vyporiadania BSM, matka je vlastníčkou ďalšieho bytu, ktorý prenájom, kúpnu zmluvou z 15. 6. 2017 odpredala nehnuteľnosť získanú v rámci vyporiadania BSM za kúpnu cenu 42.000 eur). Poukázal na to, že splácanie dlhu touto formou by trvalo 62 mesiacov, čo je vzhľadom na jeho vek (61 rokov) neprípustné, ohrozujúce jeho starobu. Okrem toho stanovená dĺžka plnenia je neprímeraná ujme, ktorú utrpel zrušením vecného bremena súdom. Navrhol preto napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu zrušiť, resp. zmeniť tak, že žalobkyňu zaviazal zaplatiť mu žalovanú istinu v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že tvrdenia žalovaného vytvárajúce dojem o špekulatívnych prevodoch bytu sú nepravdivé s cieľom poškodiť jej. Sám žalovaný žiadal, aby sa ona stala vlastníčkou bytu v O. na A.. Takže formou darovacej zmluvy nastal stav, aký si želel žalovaný a aký tu bol v roku 2004, keď jej rodičia ako maloletý byt darovali. Poukázala na to, že žalovaný zavádzal súd, keď uvádzal, že nie je vlastníkom žiadnej nehnuteľnosti. K jeho sociálnej situácii uviedla, že žalovaný naďalej pracuje ako vyšetrovateľ OR PZ v Prešove s čistým mesačným príjmom viac ako 1000 eur, pričom má nárok na starobný resp. výsluhový dôchodok. Ak sa k tomu pripočíta suma 200 eur mesačne, jeho sociálnu situáciu nemožno považovať za ohrozenie jeho staroby. Navrhla preto dovolanie žalovaného ako nedôvodné zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala

strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania sa zaoberal jeho prípustnosťou a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť.

6. Dovolací súd na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C. s. p.) rozhodnutia uvádza nasledovné:

7. V zmysle § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

8. V preskúmvanej veci z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ uplatňuje dovolací dôvod v zmysle § 432 ods. 1 C. s. p., t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

9. Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 1 a ods. 2 C. s. p.).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní, pričom v dôsledku viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Pokiaľ dovolateľ nevymedzil dovolacie dôvody spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam § 431 až § 435 C. s. p., súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania. Okrem toho nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p., je konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa dovolací súd riešil nesprávne. Len v takomto prípade dovolací súd má totiž možnosť posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu alebo či v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Vo všeobecnosti treba považovať právne posúdenie za nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav.

13. V preskúmvanej veci dovolateľ namietal, že vo výroku, ktorým dovolací súd povolil vykonať plnenie formou splátok, mala byť uvedená doložka, že nezaplatením jednej splátky sa stáva splatným celý dlh. Uvedený názor však nie je podporený žiadnou právnou argumentáciou, z ktorej by vyplývala povinnosť súdu v prípade povolenia splátok vždy vysloviť, že omeškanie jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia. V tomto smere dovolateľ len citoval ustanovenie § 232 ods. 3 C. s. p., z ktorého však takáto povinnosť súdu nevyplýva. Napokon, žalovaný už v písomnom vyjadrení k žalobe z 28. 9. 2011 (č. l. 13 Pv) a tiež vo výpovedi na pojednávaní dňa 11. 1. 2012 (č. l. 28 Pv) sám navrhol ako alternatívnu možnosť plnenia, aby mu žalovaná (v tom čase matka žalobkyne) peňažnú náhradu

platila po 100 eur mesačne do budúca (t. j. o 100 eur menšiu sumu, ako bola súdom napokon určená), pričom nežiadal o zaplatenie celého plnenia pre nesplnenie niektorej splátky. Pokiaľ v dovolaní uviedol, že podľa judikatúry (R V/1968) hľadiskami pre úvahu súdu, či má povinnosť priznať dlžníkovi výhodu splátok, je najmä výška priznaného plnenia, platobná schopnosť dlžníka a aj v konaní prejavovaná snaha o plnenie záväzku treba uviesť, že v tejto súvislosti dovolateľ v podstate tvrdil len skutočnosti týkajúce sa bytu v O. na A. (jeho prevodov), ktorý je v súčasnosti nepochybne vo vlastníctve žalobkyne, týkajúce sa jednoizbového bytu v Prešove, ktorý mala žalobkyňa nadobudnúť do vlastníctva kúpnu zmluvou v roku 2012 a týkajúce sa vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva s jeho bývalou manželkou a jej majetkových pomerov. Okrem toho namietal, že takto dlhé splácanie priznaného plnenia je vzhľadom na jeho vek neprípustné, ohrozujúce jeho sociálne pomery v starobe. Hoci dovolateľ v dovolaní uvádza, že ako dovolací dôvod uplatňuje nesprávne právne posúdenie veci, vychádzajúc z obsahu dovolania v skutočnosti namieta nesprávne zistenie skutkového stavu veci. Ako to vyplýva z bodu 12. rozsudku, nesprávnosť právneho posúdenia veci nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav. Takáto argumentácia v dovolaní žalovaného absentuje. Okrem toho, hoci dovolateľ v dovolaní formálne uviedol, že prípustnosť dovolania uplatňuje podľa § 421 ods. 1 C. s. p., neoznačil v ňom konkrétnu právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil nesprávne. Dovolanie podané žalovaným pre nesprávne právne posúdenie veci preto nezodpovedá požiadavkám z hľadiska vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 C. s. p.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky so zreteľom na vyššie uvedené dôvody, dovolanie žalovaného odmietol podľa § 447 písm. f) C. s. p.

15. Pre úplnosť treba dodať, že odvolací súd pri úvahe o tom, či určiť trojdňovú, prípadne dlhšiu lehotu k plneniu alebo povoliť splátky, vzal zreteľ predovšetkým na výšku prisúdeného plnenia a sociálne pomery toho, komu bola povinnosť uložená. Ak odvolací súd vychádzal z týchto kritérií, od judikátu, na ktorý poukazoval žalovaný v dovolaní sa neodklonil, ale práve naopak, vec právne posúdil v súlade s týmto judikátom, ktorý naďalej možno považovať za aktuálny a teda predstavujúci ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) C. s. p.). Pokiaľ žalovaný v dovolaní tvrdil, že plnenie v splátkach ohrozuje jeho sociálne pomery v starobe, ide o zavádzajúce a ničím nepodložené tvrdenie. Rovnako za zavádzajúce a ničím nepodložené treba považovať aj jeho tvrdenie o nespravodlivej nerovnováhe sporových strán spočívajúcej v neprimeranej dĺžke splácania dlhu žalobkyňou v porovnaní s ujmou, ktorá mu vznikla zrušením vecného bremena. Napokon treba uviesť, že ak odvolací súd označil v dôvodoch rozsudku v bode 18. ustanovenie Civilného sporového poriadku, ktoré nezodpovedá jeho obsahu, ide o zrejmu nesprávnosť, ktorú súd kedykoľvek aj bez návrhu opraví (§ 224 C. s. p.).

16. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 C. s. p. tak, že žalobkyni ich náhradu nepriznal, pretože jej žiadne preukázané trovy v dovolacom konaní nevznikli.

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.